

N:o 3.

Ank. till Riksd. kansli den 22 mars 1899, kl. 4 e. m.

*Första Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 3,
i anledning af väckt fråga om skrifvelse till Kongl. Maj:t
angående bestämmelser i fråga om försäljning eller sprid-
ning af i lungdot afliden persons tillhörigheter.*

I anledning af en inom Andra Kammarerna af herr *Joh:s Nilsson* i Sorröd väckt motion, n:o 184, och med bifall till samma kammarers tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 1 (i samlingen n:o 8) har Andra Kammarerna för sin del beslutit,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, det tacktes Kongl. Maj:t låta utreda hvad som skulle kunna göras för att förhindra, att tuberkulos utbredes efter i sådan sjukdom aflidna personer derigenom att deras nedsmittade tillhörigheter spridas bland allmänheten; och att Kongl. Maj:t sedan till Riksdagen tacktes framlägga förslag till bestämmelser i nämnda syfte.

Jemlikt 63 § 3 mom. riksdagsordningen har beslutet derom delgifvits Första Kammarerna, som hänvisat ärendet till sitt första tillfälliga utskott.

Andra Kammarans utskott har i frågan yttrat:

Förra riksdagen väckte herr Joh:s Nilsson en motion (n:o 42) i liknande syfte, deri han dock hemställde om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om förbud mot försäljning å auktion eller spridning å annat sätt af kläder, möbler m. m. efter i lungsot aflidna personer, förrän fullständig desinfektion blifvit verkställd. Denna motion blef af utskottet, som varmt uppfattade motionens behjertansvärda syfte, afstyrkt hufvudsakligen på den grund, att utskottet ansåg, att på många ställen, i synnerhet på landsbygden, tillräckliga förutsättningar saknades, för att så detaljerade lagbestämmelser som dem, motionären åsyftade, skulle kunna tillämpas. Utskottet har visserligen ej funnit skäl frångå denna sin förra året uttalade åsigt, men i den motion, som nu föreligger, har motionären ej, såsom i sin förra motion, begärt något direkt förbud eller för öfrigt inlåtit sig på några detaljer, utan endast anhållit, att Kongl. Maj:t, efter medicinalstyrelsens hörande, ville låta utarbete ett förslag till bestämmelser för hvad i ifrågavarande hänseende skulle kunna göras. Enligt utskottets uppfattning är det i den nu afgifna motionen i första hand en utredning, som begäres. Att härutinnan gå motionärens önskan till mötes, anser utskottet så mycket mera skäligt, som utskottet måste ge motionären rätt deruti, att det vore önskligt, att något måtte kunna göras för att hämma det helsovådliga spridandet af i lungsot aflidne personers smittoförande qvarlätenskap. Vetenskapen har ock utrönt, att ett af de vanligaste sätt, på hvilket ifrågavarande sjukdom sprides, är, att de lungtuberkulösas upphostningar, som ju innehålla tuberkelbaciller i riklig mängd, få intorka på kläder, möbler och andra föremål och sedan genom nötning blandas med dammet och med detta inandas i lungorna af förut friska personer, hvarigenom dessa blifva smittade. Från flera ställen inom vårt land ingå ock underrättelser, som tyckas tala för, att tuberkulosen — säkerligen den mest mördande bland alla inom Sverige gängse sjukdomar — utbredes derigenom, att personer begagna kläder och andra effekter, som af lungsotspatients blifvit förorenade. Utskottet, som icke förbisett, att tuberkelsmittan äfven sprides på många andra sätt, såsom derigenom, att förut friska personer inflytta i lägenheter, som af tuberkelsjuka blifvit nedsmittade, innan dessa lägenheter förut blifvit grundligt smittrenade, att förorenade effekter af ännu levande lungsotssjuka personer öfvergå i annans ego, att födoämnen, som innehålla tuberkelbaciller, förtäras, innan dessa genom tillräcklig upphettning blifvit dödade o. s. v., hade önskat, att äfven sådana orsaker till tuberkulosens sprid-

ning blifvit i motionen beaktade; men utskottet tror och hoppas dock, att, om Kongl. Maj:t kommer att taga den af motionären omnämnda saken i öfvervägande, Kongl. Maj:t ej lärer låta utredningen stanna dervid, utan äfven låter utreda, på hvilka andra sätt tuberkulosens utbredning bäst skall kunna motarbetas. Att detta äfven är något, som varmt intresserar Riksdagen, har utskottet fått ett kraftigt bevis för; ty sedan motionären förra året väckte sin motion i liknande syfte och ärendet afgjorts i kammaren, har Riksdagen nemligen på enskilda motionärers initiativ anslagit 850,000 kronor till ett sanatorium för lungspatients i södra delen af Sverige. Att Riksdagen på enskilda motionärers framställning beviljade ett så stort anslag, hade nog sin grund deri, att svenska folket och ej minst dess representation lifligt behjertar, att hvad som *kan* göras också *bör* göras för att motarbeta en sjukdom, som endast inom vårt land årligen lägger i grafven mer än tolf tusen menniskor, och hvars ekonomiska skada lärer kunna uppskattas till omkring trettio millioner kronor om året. Hans Maj:t Konungen hade förut till liknande sanatorier för mellersta och norra delarne af riket lemnat den stora jubileifonden. Att få till stånd en utredning, af hvilken torde kunna framgå hvad som skulle kunna göras för att hämma denna sjukdoms härjningar, torde därför enligt utskottets mening lifligt intressera båda statsmagterna.

Första Kammarens tillfälliga utskott, som finner den fråga, hvilken genom motionen blifvit väckt, beröra ett ämne, som är synnerligen värdt beaktande, får erinra derom, att nådiga förordningen angående åtgärder mot införande och utbredning af smittosamma sjukdomar bland rikets invånare den 19 mars 1875 i § 21 mom. 2 samt nådiga kungörelsen den 28 januari 1898 föreskrifva, att, sedan person, som insjuknat i kolera, smittkoppor, tyfus, tyfoidfieber, skarlakansfeber, difteri, rödsot eller spetelska, intagits å sjukvårdsinrättning eller tillfrisknat, affidit eller flyttat till annan lägenhet, helsovårdsnämnd skall ombesörja, att hans bostad jemte gång- och sängkläder samt andra brukade persedlar ofördröjligen underkastas rening och desinfektion. Derest till hämmande af tuberkelsjukdomens spridning åtgärder af liknande art må finnas nödiga och praktiskt lämpliga, synas föreskrifterna derom böra affattas i ungefärlig öfverensstämmelse med hvad berörda lagrum innehålla. Den ifrågasatta skrivelserna synes åter icke vara till sin omfattning väl öfvervägd.

Intet afseende fästes vid sjukdomens utspridande under den sjukas lifstid, vid det fall, att han aflidit af annan anledning än tuberkelsjukdom, såsom t. ex. genom annan sjukdom eller yttre våld, vid den fara, som kan vara förenad med begagnandet af den bostad, den sjuke bebott, eller vid det äfventyr, som begagnandet af den lungsigtigas gång- eller sängkläder eller andra brukade persedlar kunna innebära genom deras användande af arfvingarne. Det må för öfrigt kunna betviflas, att, derest en i lungsot afliden persons klädespersedlar försäljas till en enskild person, denna kan anses såsom allmänhet och den ifrågasatta föreskriften således ega tillämplighet.

Utskottet anser sig jemväl böra erinra derom, att det ämne, förevarande ärende afser, tillhör den ekonomiska lagstiftningen, som är Konungen förbehållen.

Utan att nu fästa sig vid de svårigheter, som med verkställandet af den ifrågasatta åtgärden äro förenade, får således utskottet hemställa,

att Första Kammaren icke måtte biträda Andra Kammarens beslut.

Stockholm den 21 mars 1899.

På utskottets vägnar:

ROBERT DICKSON.
